

II. správa SNB
analytický odbor

Čj.: CB-0077/111 /03-89

V Praze dne 22. 8. 1989

Výtisk č. : 2.
Přílohy : 3/6

Denní situační zpráva č. 181 /89 ze dne 22. 8. 1989.

- K bodu 2a) : č. 1, 2
- K bodu 2b) : f
- K bodu 3) : t
- K bodu 4) : č. 3

Vyhotoveno br:

- č. 1 - OAI VOS
- č. 2 - DOKO
- č. 3 - I. ZMS Zničeno
- č. 4 } Zničeno
- č. 5 } Zničeno
- č. 6 - e. ? Zničeno

Náčelník II. správy SNB

plk. PhDr. Karel VYKYPĚL

Výtisk č.: 1
Počet listů: 1

K bodu 2a

Rozdělovník č. 1

K informacím MV ČSSR a I. NMV ČSSR

Ve dnech 9.-12.9.1989 má přicestovat do Prahy ředitel USIA Bruce GELE. V souvislosti s jeho návštěvou byl zatím připraven program jeho pobytu na 11.9.1989. Uvedeného dne v dopoledních hodinách by měl být přijat ministrem FMZV s. JOHANEŠem, místopředsedou vlády s. LUČANem nebo tajemníkem ÚV KSČ s. FOJTÍKem. V odpoledních hodinách je plánovaná prohlídka Barrandova (vdoprovodu ředitele čs. filmu).

Dne 24.8.1989 v dopoledních hodinách má přicestovat delegace členů USA senátu ve složení Alan CRANSTON, Charles ROBB, Bob GRAHAM, Paul SARBANES. V průběhu jejich pobytu se předpokládá, že dne 24.8.1989 v odpoledních hodinách budou přijati ministrem zahraničního obchodu s. ŠTĚRBOU. Dne 25.8. v 10.30 hod. se plánuje přijetí na FS ČSSR a ve 13.30 hod. přijetí tajemníkem ÚV KSČ s. LENÁRTEM.

ZÚ USA v Preze podal cestou diplomatického protokolu žádost na FMZV o možnost pronajmutí střelnice v blízkém okolí Prahy za účelem výcviku ve střelbě příslušníků námořní pěchoty (MSG). Dle sdělení atašé ZÚ USA G. BECKETTa je výcvik do současné doby prováděn v NSR, kam jsou přísl. MSG dopravováni letecky, což je značně nákladné.

Poznatky byly získány dne 17.8.1989 Pramenem č. 1, jsou hodnoceny jako pravdivé a lze je využít v informačním toku FMV.

Jsou realizována opatření k zajištění kontroly zájmů přijíždějících návštěv.

1. odb.

Výtisk číslo : 2

Počet listů : 4

K bodu 2a/ :

Rozdělovník č. 1 :

Dne 21.8.1989 ve 13.00 hodin požádali o přijetí na mezinárodním odboru ÚV Národní fronty údajní zástupci "Lotyšské lidové fronty na podporu přestavby" Valdis BĚRZINŠ, Ints KALNINŠ a další dvě neustanovené osoby. K setkání došlo v 16 hodin na mezinárodním odboru ÚV Národní fronty.

Uvedení zástupci "Lotyšské lidové fronty" vystupovali s provokativními otázkami po osudu Václava HAVLA, podivovali se nad přípravou Bezpečnosti v prostorách Václavského náměstí, kritizovali československou politiku a nabízelí tiskový materiál výrazně antisovětského nacionalistického charakteru. Slíbili, že se ještě dostaví a přinesou další čísla časopisu ATMODA, který je výrazně antisovětsky orientován.

V průběhu přijetí předali navštivenky, na kterých je uvedeno Valdis BĚRZINŠ, [redacted] a Ints KALNINŠ, [redacted].

Po odchodu z jednání se jmenovaní vmísili do davu demonstrantů na Václavském náměstí.

Následným opatřením bylo kolem 18 hodiny v ulici Karoliny Světlé nalezeno vozidlo Latvia s mezinárodním označením LR /Lotyšská SSR/, SPZ 0042BPH, v němž čekalo několik osob. V průběhu kontroly byl řidič vozu perlustrován hlídkou VB a byla mu uložena bloková pokuta 100,- Kčs. za nesprávné parkování. Před odjezdem z místa parkování osádka rozdávala kolemjdoucím nezjištěné tiskoviny. Na tomto základě bylo rozhodnuto provést perlustraci všech osob ve vozidle a obhlídku vozidla. Kontrolou bylo zjištěno, že ve vozidle cestují držitelé služebních pasů :

ANTONE Rasa-Dita Didzovna, nar. 1960

STRAZDINJA Anda Voldemarovna, nar. 1965

SPURIS Gatis Valdovič, nar. 1964

GRINBERG Vilnis Karlovič, nar. 1925

STRODE Iolanta Ansovna, nar. 1965

PUŠKUNDZIS Ajvars Janovič, nar. 1965

MODANS Ainars Valdovič, nar. 1965

- soupiska k MODANSovi:

████████████████████, nar. 1973

████████████████████, nar. 1975

████████████████████, nar. 1976.

Služební pasy byly vydány účelově pro tuto cestu.

Držitelé soukromých pasů :

STRODS Valdis Vladislavovič, nar. 1960, pas opatřen doložkou AB - služebnaja s výjezdem do PLR, MLR a ČSSR do 8.8.1990

BERZIŇŠ Sigurd Emilovič, nar. 1957, pas s toutéž doložkou.

Dále bylo zaznamenáno 72 výtisků periodika ATMODA, z nichž některé nesou na titulní stránce sovětský tank na pozadí Týnského chrámu s textem:

Praha - jedno z nejkrásnějších evropských hlavních měst; před jedenadvaceti lety, 20. srpna 1968 se sovětská vláda rozhodla zkrášlit ji rudohvězdnými tanky. Tehdy český národ protestoval proti takovéto "bratrské pomoci", ale časy se mění a nyní vláda ČSSR sama aktivně připravuje pro toto výročí speciální armádní a policejní jednotky, vězení ochránců práva a neosocialistickou ideologii. Redakce ATMODY vyjadřuje solidaritu českému a slovenskému národu v jejich snahách o svobodu.

Vzhledem k uvedeným okolnostem bylo rozhodnuto žádat vysvětlení od zúčastněných osob podle § 19 zákona o SNB. Vytěžením MODANS Ainars Valdovič, nar. 1965 /vydával se za vedoucího/ bylo zjištěno, že se jedná o výpravu lotyšské organizace SKAUT. Skupina navštívila PLR a nyní cestuje do MLR. Mimo tiskoviny ATMODA měli u sebe videokazetu s nahrávkou instruktáže začínajících skautů, propagační materiál /samolepky a odznaky/ skauta a "Lotyšské lidové fronty", kazeta s magnetofonovou nahrávkou besedy na ÚV NF a následným zvukovým dokumentem počátku hromadného protispolečenského vystoupení na Václavském náměstí a zásahu pořádkových jednotek /zjevně koncipováno k propagandistickému využití proti ČSSR/. Dále pak řadu poznámek a adres v PLR, ČSSR a MLR. Jmenovaný do zápisu o výpovědi uvedl, že v Praze kontaktoval Jaroslava HANZELA, se kterým se zná z Rigy. Od jmenovaného dostal údajně adresu Jana URBANA, kterého chtěli kontaktovat, nezašli ho však doma. Ve vozidle byly dále nalezeny poznámky s trasou cesty. Mezi poznámkami je vpisec Václavské náměstí, Staroměstské náměstí 17,00. Je evidentní, že informace o čase a místě antisocialistické demonstrace byla získána mimo území ČSSR, a že cesta byla záměrně plánována tak, aby zajistili svoji účast na ní.

Dále bylo zjištěno, že Valdis BĚRZINŠ, který pořídil nahrávku rozhovoru na ÚV NF a zvukový záznam zásahu Bezpečnosti na Václavském náměstí, se v průběhu styku s čs. Bezpečností vydával za čidiče družstva KOOPERATIVIS RESTAURATOROS - JURNALA, ul. MELŮU 51, od kterého je vůz najatý. Vyhodnocením získaného materiálu bylo dokumentováno, že se jedná o žurnalistu. Jmenovaný fakticky vedl výpravu. Následným dotěžením na OPK Náchod BĚRZINŠ přiznal, že je žurnalista, a že zajištěná kazeta měla sloužit k rozhlasové relaci.

Poznatek byl získán dne 21.8.1989 Pramenem č. 3, je pravdivý a je možno ho využít v informačním toku FMV.

Dne 22.8.1989 v 7 hodin byl celé osádce vozidla umožněn výjezd do PLR. Zároveň bylo přijato opatření cestou ÚOS CENTAR k zamezení návratu do ČSSR.

12. adh

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍHO OBČANSKÉHO ZÁKONA 2005 Sb.
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 15 odst. 1 písm. a) zákona č. 184/2001 Sb. o archivní službě, ve znění pozdějších předpisů

ZRUŠEN STUPEŇ
UTAJENÍ

29. srpna 1996

DNE

PODPIS

Výtisk č.: 2

K bodu 4Rozdělovník č. 1

Zástupce vedoucího oddělení Československého energetického dispečinku Praha (ČSED) ing. KOPŘIVA sdělil, že dne 20.8.1989 bylo odstaveno z provozu vedení 750 kV z SSSR do ČSSR na základě havarijního stavu v SSSR. Odstávením elektrického vedení byl omezen přenos elektrické energie do ČSSR o 300-400 MW, což mělo za následek napjatou energetickou situaci. Situace byla řešena snížením odběru elektrické energie dle úmluvy schváleného plánu provozního opatření. V energetickém systému byly uvedeny do provozu kapacity ze studené zálohy. K omezení elektrické energie socialistickým organizacím nebylo přikročeno.

Vedení ČSED Praha bude dne 22.8.1989 odesílat do SSSR dálno-
pis, ve kterém vysloví nesouhlas s rozdělením energetického sys-
tému dle provozního schématu D-2.
Šetřením bylo zjištěno, že v posledním období (3 měsíce) je v
energetickém systému SSSR zvýšená poruchovost. Uvedená situace
je mezi pracovníky ČSED Praha hodnocena jako "dar ze strany SSSR
k výročí internacionální pomoci".

Poznatek byl získán dne 22.8.1989 Pramenem č. 3, je pravdi-
vý a je možno jej využít v informačním toku FMV.

g
7. odb.

ARCHIV BEZ
Zrušen stupeň utajení (svazku) dle